

II. Zadaci produženog odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti s nekoliko rečenica, jasno i sažeto, usmjeravajući se na ono što je bitno za zadatak.
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

4. Navedite i ukratko objasnite pojam supstancije prema Descartesu, Spinozi i Locke-u.

1. Supstancija je za Descartesa causa sui ili uzrok samoj sebi. Supstancija je stvar koja postoji tako da joj za postojanje nije potrebna nikakva druga stvar. Razlikuje dva načina supstancije: beskonačna (Bog) i dvije konačne (res cogitans ili misleni stvar i res extensa, proširena stvar) koje postoje u Božju pomoć.
2. Supstancija je za Spinozu causa sui ili uzrok samoj sebi. Spinoza supst. shvaća monistički i panteistički. Supst. (bilo sine naturae, Bog ili priroda) obuhvaća sve. Supst. ima beskonačni atributi ali jedan svojim razumom općenito samo dva: prostornost i mislenost. Kao atributa imaju biti jednaki su.
3. Supstancija je za Locke-a nam nepoznat i nepoznatijem. Ideja supstancije je za Locke-a nam nepoznat i nepoznatijem. Ideja supstancije - ono što stoji iza kvaliteta koje vidimo kao postojeće. Ideja supst. je razumijevanje jedinstva ili umjetničke koherentnosti stvari ili duha.

0	☐
1	☐
2	☐
3	☐
bod	

5. Objasnite Platonovo shvaćanje ideja kao uzroka, biti i svrhe svih bića.

1. Ideje su uzroci svih bića jer one što je promjenljivo jest, ili snijet bića, nastalo je i postoji po njezinim i nepromjenljivim idejama. Ideje bićima daju njihovo postojanje.
2. Ideje su biti svih bića zbog toga što svakom biću određuju njegovu narav ili ono po čemu je to biće uparano to biće a neko drugo.
3. Ideje su svrhe bića jer sve što jest, sva bića teže k idejama i oponašaju ih kao svoje paradigme ili nedostižne najavršenije moguće oblike.

0	☐
1	☐
2	☐
3	☐
bod	

6. Ukratko objasnite što su, prema I. Kantu, kategorički imperativ, hipotetički imperativ i dobra volja.

1. Kategorički imperativ je bezuvjetna zapovijed praktičkog uma.
To je objektivni princip izveden iz dužnosti, što bi značilo da je to moralni zakon. On nalaže da trebamo nešto činiti samo ukoliko je to pošteno ili sukladno općem zakonu, tj. može kao principarijediti za sv
2. Hipotetički imperativ je praktički propis ili forma prema kojoj
je volja u djelovanju određena očekivanim, empirijskim
učinakom ili sredstvo za nešto drugo.
3. Dobra volja - jedino to se može nazvati kao dobro.
po sebi, bez ograničenja, volja je dobra po svojoj
spoznavateljskoj namjeni, tj. po sebi, a kadaci je umu
stvoriti volju koja je dobra po sebi, a ne samo kao sredstvo
za kakve druge namjene.

0 ☐
1 ☐
2 ☐
3 ☐
bod

7. Objasnite na temelju čega je moralno djelovanje ispravno ili dobro prema deontološkim etikama i teleološkim etikama.

1. Moralno djelovanje je prema deontološkim etikama ispravno
ili dobro na temelju ispravnosti motiva. Ispravnost motiva ogleda se
u bezuvjetnom postupanju dužnosti što ih postavlja deontološke etke.
Najpoznatiji predstavnik je I. Kant.
2. Moralno djelovanje je prema teleološkim etikama ispravno
ili dobro na temelju ispravnosti ili dobra svrhe cilja,
odnosno posljedica koje se djelovanjem ostvaruje.

0 ☐
1 ☐
2 ☐
bod

8. Objasnite kako se, prema stoicima i skepticima, postiže etički ideal „ataraksije“.

1. Prema stoicima, ataraksija kao stanje duševnog mira postiže se uklanjanjem izvan svih afekata (strasti, žudnji), upatijom stanjem, bez potreba, ravnodušnošću prema usodi i neuspjehi privlačnom i sudbini, odustajanjem od pokušaja da se promijeni ono što nije u našoj moći, da promijenimo.
2. Prema skepticima ataraksija se postiže uklanjanjem od bilo kakvog konačnog suda (epohé) jer je istina nesposobna, jer se um ne može odlučiti između teze i antiteze.

0

1

2

bod

V. Zadatci dopunjavanja

U sljedećim zadatcima dopunite rečenice upisivanjem pojma koji nedostaje.
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

20. Pozorno pročitajte citat.

„Stoga posljednji uzrok stvari treba da bude u jednoj nužnoj supstanciji, u kojoj cjelokupna promjena ima osnovu kao u svom prazvoru, a to je ono što nazivamo Bogom.”

Gottfried W. Leibniz u citatu navodi dokaz Božje opstojnosti koji se naziva

kozmološki, kozmologijski dokaz

0

1

bod

21. Prema F. Baconu postoje dva puta u pronalaženju istine. Drugi put „izvodi sudove iz osjeta i pojedinačnosti, uzdižući se neprekidno i postepeno, tako da naposljetku dolazi do najopćenitijih sudova”.

Ta metoda istraživanja jest indukcija, induktivna metoda

0

1

bod

22. Ljudska se egzistencija, prema shvaćanju M. Heideggera, razlikuje od egzistencije svih drugih bića po tome što je čovjek jedino biće koje ima svijest o

vremenu, smrti, bitku.

0

1

bod

Filozofija

<p>23. David Hume smatra da se odnos kauzalnosti ne može apriorno demonstrirati nego se o njemu zaključuje <u>iskustvom</u>.</p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>24. Pozorno pročitajte citat.</p> <p>„Ono što se uopće može reći mora se reći jasno, ono o čemu se ne može govoriti o tome se mora šutjeti.”</p> <p>Navedenu tvrdnju izrekao je <u>Ludwig Wittgenstein</u></p>	<p>0 ☐</p> <p>1 ☐</p> <p>bod</p>
<p>FIL IK-1 D-S009</p> <p> 02</p>	

VI. Zadatci kratkog odgovora

U sljedećim zadacima trebate odgovoriti riječju ili jednostavnom rečenicom.
Odgovore upišite na predviđeno mjesto u ovoj knjižici.
Ne popunjavajte prostor za bodovanje.

25. Koju znanost moderni analitički empirizam uvodi u logičku analizu i time se razlikuje od tradicionalnog empirizma?

matematiku, matematika

0

1

bod

26. Kako se naziva ljudska djelatnost koja u sebi uključuje elemente osjetilnosti i kreativnosti u stvaranju djela i u doživljaju tog djela?

umjetnost, umjetničko stvaralaštvo

0

1

bod

27. Koji problem Empedoklo objašnjava uvođenjem sila ljubavi i mržnje?

kretanja, promjene

0

1

bod

28. Što je, prema Aristotelu, najviša svrha ljudskog života?

blaženstvo, sreća eudaimonia

0

1

bod

